w sprawie oceny programowej kierunku filologia prowadzonego w Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych, nauk o rodzinie i nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku filologia prowadzonego w Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany w Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.
Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowania;
10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

– zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Niewłaściwa koncepcja w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela języka obcego.
   Uczelnia zakłada przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz, prawidłowo, uzyskanie kwalifikacji do nauczania przedmiotu - języka obcego, dopiero po ukończeniu studiów drugiego stopnia. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, zakłada się uzyskanie kompetencji do nauczania w szkole podstawowej oraz przedszkolu (na I i II etapie edukacyjnym) na studiach pierwszego stopnia i uzupełnienie kompetencji nauczycielskich o te, które dotyczą szkoły

ponadpodstawowej (III etapu edukacyjnego) na studiach drugiego stopnia. Jest to założenie niewłaściwe, gdyż standard przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu odnosi się do przygotowania nauczyciela przedmiotu wyłącznie na II i III etapie edukacyjnym, a więc w klasach 4-8 szkoły podstawowej i w szkole ponadpodstawowej. W przedszkolu i w klasach I-III szkoły podstawowej prowadzone jest nauczanie zintegrowane, w którym nauczyciel prowadzi zajęcia według ustalonego przez siebie planu, dostosowując czas zajęć i przerw do aktywności uczniów. W kształceniu zintegrowanym nie ma wyodrębnionych przedmiotów nauczania, bezcelowe jest więc przygotowanie do prowadzenia przedmiotu *język angielski* lub *niemiecki* na tym etapie edukacyjnym.
W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze, polegające na usunięciu z programu studiów treści charakterystycznych dla przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela na I etapie edukacji, jednak są one niekonsekwentne, ponieważ w określonych dla poszczególnych zajęć celach, efektach uczenia się, a także treściach programowych nadal znajdują się odnośniki do tego etapu edukacyjnego. Uczelnia może przygotować do nauczania języka obcego w różnych grupach wiekowych, w tym dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ale nie w powiązaniu z etapami edukacyjnymi w systemie szkolnictwa.

2. Niezgodność efektów uczenia się z koncepcją kształcenia i przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych.
   Ogólne efekty uczenia się są nie w pełni zgodne z koncepcją i celami kształcenia, ponieważ tylko nieliczne z nich zawierają odniesienia do obszarów działalności zawodowej, do których - według koncepcji kształcenia - przygotowują studia na kierunku o profilu praktycznym, natomiast odnoszą się do „działalności kulturalnej, medialnej, promocyjno-reklamowej".
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze, w ramach których dostosowała treść efektów uczenia się do objętej koncepcją kształcenia działalności zawodowej, przy czym zostały one przeprowadzone niekonsekwentnie, ponieważ, obok działalności dydaktycznej lub translatorskiej, wskazywana jest także np. działalność kulturalna. Efekty uczenia się nie w pełni odpowiadają koncepcji kształcenia, ponieważ, np. na studiach pierwszego stopnia w powiązaniu z charakterystyką o kodzie P6S_WG, która odnosi się do dyscyplin naukowych tworzących teoretyczne podstawy kierunku, a więc tych, do których został on przyporządkowany, opisują wiedzę w zakresie pedagogiki, psychologii i innych nauk społecznych, podczas gdy wiedza ta powiązania jest z innymi uwarunkowaniami działalności zawodowej właściwej dla kierunku w zakresie charakterystyki o kodzie P6S_WK.

3. Niezgodność ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji.
   Efekty uczenia się dla kierunku są niezgodne z właściwym poziomem PRK oraz nie uwzględniają wszystkich charakterystyk PRK.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze, ale nie przeprowadziła ich w sposób znoszący te nieprawidłowości. Na studiach pierwszego stopnia efekty uczenia się nadal nie wskazują na wynikający z charakterystyk PRK zaawansowany poziom wiedzy w odniesieniu do podstawowych faktów w dyscyplinach

naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Przede wszystkim jednak nadal – bazując w dużej mierze na sformułowaniach z Krajowej Ramy Kwalifikacji – efekty uczenia się nie uwzględniają wszystkich kompetencji opisanych w PRK. Np. na studiach pierwszego stopnia nie obejmują wiedzy na temat fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji czy podstawowych zasad tworzenia i rozwoju podstawowych zasad tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, a w zakresie umiejętności – formułowania i rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów i wykonywania zadań w warunkach nie w pełni przewidywalnych.

4. Sformułowanie efektów uczenia się w sposób uniemożliwiający na stworzenie systemu ich skutecznej weryfikacji.
   Efekty uczenia się nie zawsze są sformułowane w sposób zrozumiały i jednoznaczny, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji, są wieloczłonowe lub łączą rozdzielne kompetencje opisane w różnych charakterystykach PRK. Uszczegółowione efekty dla zajęć i grup zajęć nie zawsze w pełni odpowiadają efektom ogólnym, ponieważ nie w pełni pokrywają przewidziany przez te efekty zakres wiedzy lub umiejętności. Dla zajęć trwających kilka semestrów przyjęto te same efekty uczenia się, nie uwzględniają one progresu kompetencji studentów w kolejnych semestrach. W sumie wszystkie te nieprawidłowości nie pozwalają na stworzenie jasnego systemu weryfikacji efektów uczenia się.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze tylko w odniesieniu do ogólnych efektów uczenia się w kategorii wiedza, polegające na formalnym wykreśleniu powiązania pojedynczych efektów jednocześnie z charakterystykami o kodach WG i WK. W programach poszczególnych zajęć pojedyncze szczegółowe efekty uczenia się nadal są powiązane z kilkoma ogólnymi efektami uczenia się, co nie prowadzi do ich uszczegółowienia, lecz dalszego uogólnienia i stwarza warunki do pominięcia części kompetencji opisanych w efektach ogólnych. Ogólne efekty uczenia się są nadal wieloczłonowe, np. absolwent potrafi „wykorzystywać język swojej specjalności do rozwoju kompetencji lingwistycznych - własnych i innych osób; korzystać ze słowników, gramatyk, tezaurusów TI i innych pomocy w celach samokształceniowych i do rozwiązywania problemów zawodowych; samodzielnie planować i realizować typowe projekty związane z wybraną sferą działalności zawodowej, posiada umiejętności organizacyjne". Efekty uczenia się nadal nie są w pełni zrozumiale i poddają się różnym interpretacjom. Nie jest jasne np. co oznacza sformułowanie, student zna i rozumie wagę „językoznawstwa zarówno teoretycznego jak i stosowanego" w jednym z wieloczłonowych efektów, zwłaszcza że nie wiadomo w czym tę wagę ma znać i rozumieć. W odniesieniu do efektów uczenia się założonych dla zajęć wielosemestralnych Uczelnia poinformowała, że wynika to z przyjętego u niej wzoru sylabusa i zadeklarowała możliwość jego zamiany po dyskusji na Uczelnianym Zespole ds. Jakoś Kształcenia, co na obecnym etapie nie rozwiązuje problemu.

5. Założone dla poszczególnych zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela szczegółowe efekty uczenia się nie odpowiadają szczegółowym efektom uczenia się określonym w tym standardzie.
   Efekty szczegółowe dla poszczególnych zajęć na specjalizacji *nauczycielskiej* nie obejmują wszystkich efektów szczegółowych wskazanych przez standard.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia jednoznacznie wskazała zajęcia służące realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Przyjęte dla tych zajęć efekty uczenia się są inne niż szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie, w tym obejmą one kompetencje, o których standard nie mówi, np. w zakresie pedagogiki – „Absolwent zna elementarną terminologię używaną w pedagogice i dotyczącą organizacji oraz funkcjonowania systemu oświaty - rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie dyscyplin pokrewnych". Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zostały określone rozporządzeniem Ministra Nauk i Szkolnictwa Wyższego i co do zasady nie podlegają modyfikacji, chyba że wynika to z koncepcji realizacji tego standardu, związanej np. z podziałem na etapy edukacyjne, do których student otrzymuje przygotowanie na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Uczelnia nie może rezygnować z części z nich lub uzupełniać o kompetencje, które w standardzie nie zostały określone.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe na studiach drugiego stopnia nie odpowiadają przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.
   Na studiach drugiego stopnia nie odzwierciedlono w oferowanych treściach programowych proporcji dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany został kierunek studiów, np. pomijając całkowicie na specjalności *język niemiecki* pogłębioną wiedzę dyscyplinową z zakresu literaturoznawstwa.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że wprowadziła odpowiednie treści programowe w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa dla wszystkich specjalności i specjalizacji na studiach drugiego stopnia poprzez uwzględnienie takich zajęć *literatura i kultura w nauczaniu języka ang./niem.* dla specjalizacji *nauczycielskiej*, *przekład tekstów literackich* dla specjalizacji *translatorskiej*. Ponadto niektóre zajęcia, traktowane dotąd jako fakultatywne są realizowane przez wszystkich studentów. Dotyczy to zajęć *współczesna literatura anglojęzyczna/niemieckojęzyczna* oraz *polskie i niemieckie miejsca pamięci.* W zakresie językoznawstwa wprowadzono dodatkowe zajęcia do wyboru, jak np.: *leksykografia w translatoryce i glottodydaktyce* – albo – *post-strukturalizm i dekonstrukcja z językoznawstwie*. Przyjęte zmiany programowe nie w pełni zapewniają wszystkim studentom treści w zakresie literaturoznawstwa, czego wyrazem jest opcjonalność na specjalizacji *nauczycielskiej* zajęć *literatura anglojęzyczna dla dzieci i młodzieży* i *polsko-niemieckie miejsca pamięci*, z których tylko pierwsze są ulokowane w dyscyplinie naukowej literaturoznawstwo.

2. Treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.
   Ponieważ założone dla poszczególnych zajęć służących realizacji standardu kształcenia nauczycieli efekty uczenia się nie są kompletne lub są inne niż szczegółowe efekty uczenia się określone w standardzie, prowadzące do ich uzyskania treści programowe nie umożliwiają osiągnięcia efektów uczenia się określonych przez standard.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała o podjętych działaniach na rzecz uzupełniania treści programowych dla zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Działania te okazały

się jednak nieskuteczne, ponieważ nadal założone dla tych zajęć efekty uczenia się są inne niż określone przez ten standard.

3. Niewłaściwie zaprojektowane zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.
   Program studiów dla studiów pierwszego i drugiego stopnia formalnie obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganej liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, ale zajęcia te w znaczącej części nie są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i przede wszystkim w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zaliczono do nich m.in. zajęcia służące kształtowaniu kompetencji językowych. Praktyczne nauczanie języka obcego nie oznacza, że na tych zajęciach wykonywane są przez studentów w adekwatnych warunkach czynności powiązane z przyszłą ścieżką zawodową. Podczas takich zajęć kształtowane są bowiem przede wszystkim ogólne umiejętności językowe, np.: pisanie, czytanie, interakcja czy mediacja i powiązane z nimi kompetencje, np. zdolność do dokonywania samooceny, wykorzystania technik samodzielnej pracy nad językiem, korzystania ze źródeł informacji, w tym również przy pomocy technologii informacyjno-komunikacyjnych. Kompetencje te wynikają wprost z Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego, stanowiącego ogólną ramę dla kształcenia językowego, która nie jest powiązana z praktycznym profilem studiów i kierunkiem studiów. Analiza tekstu czy też poprawne posługiwanie się strukturami języka obcego nie są praktycznymi umiejętnościami zawodowymi, lecz kompetencjami ogólnymi, na których dopiero mogą być budowane umiejętności specjalistyczne, w tym powiązane z danym zawodem. Nieprawidłowo utożsamiono również z zajęciami kształtującymi umiejętności praktyczne inne zajęcia w formie ćwiczeń czy zwłaszcza wykładów w ramach specjalizacji *nauczycielskiej*, w ramach których studenci nie wykonują w realistycznych warunkach czynności powiązanych z działalnością zawodową, do której przygotowuje kierunek.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia wprowadziła do programu studiów pierwszego stopnia takie zajęcia jak *warsztat pracy nauczyciela*, *fonetyka praktyczna w pracy nauczyciela*, *warsztat tłumacza*, *komunikacja interpersonalna dla tłumaczy*, a z kolei dla studiów drugiego stopnia *gramatyka w nauczaniu języka ang./niem.* czy *literatura i kultura w nauczaniu języka ang./niem.* Podjęte działania naprawcze przybrały właściwy wektor, ale większość efektów uczenia się i treści programowych dla tych zajęć nie koncentruje się na kształtowaniu zawodowych umiejętności praktycznych, dobór metod dydaktycznych poprzez ich ogólnikowe sformułowanie, np. „ćwiczenia praktyczne" nie wskazuje na to, by studenci podczas tych zajęć wykonywali konkretne, nazwane czynności zawodowe, a dobór metod weryfikacji nie wskazuje, by opanowanie tych czynności podlegało ocenie. Do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne nadal zaliczane są zajęcia prowadzone w formie wykładów i zajęcia kształtujące kompetencje językowe w grupie praktycznej nauki języka obcego: słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie, gramatyka praktyczna.

4. Niewłaściwe programy praktyk i warunki ich realizacji.
   Efekty uczenia się założone dla praktyk zawodowych powielają nieprawidłowości zdiagnozowane w odniesieniu do szczegółowych efektów uczenia się w kryterium 1, w tym w odniesieniu do zgodności ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela. Treści programowe przyjęte dla praktyk nie umożliwiają osiągnięcia pełnego

katalogu efektów np. wszystkich efektów z kategorii wiedzy oraz kompetencji społecznych. Treści programowe przyjęte dla praktyk nie zostały sformułowane prawidłowo, gdyż, podobnie jak efekty, są takie same dla wszystkich etapów realizacji praktyki. Ponadto nie są adekwatne dla przewidzianych dla praktyk efektów, np. treści dotyczące funkcjonowania biura, firmy, prac biurowych itp. Wymogi dotyczące weryfikacji efektów uczenia się w zakresie praktyk nie są jasne, gdyż do tych efektów wprost się nie odnoszą, a dokumentacja praktyk nie potwierdza, że efekty uczenia się, zostały osiągnięte i ocenione. Zastrzeżenia budzą kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje zakładowych opiekunów praktyk, jak i dobór samych miejsc praktyk, które nie zawsze są właściwe w odniesieniu do zaplanowanych dla praktyk efektów uczenia się. Uczelnia nie przyjęła jasnych kryteriów kwalifikowania miejsc i opiekunów praktyk.
Uczelnia poinformowała o podjętych działaniach naprawczych, jednak nie okazały się one w pełni skuteczne w odniesieniu do efektów uczenia się m.in. z powodu przyjętego w Uczelni wzoru sylabusa, dla praktyk w ramach specjalizacji *nauczycielskiej* efekty uczenia się są inne niż określone w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela. Treści programowe, przyjęte dla praktyk, nadal są takie same dla wszystkich etapów realizacji praktyki, różniąc się tylko np. na specjalizacji *translatorskiej* postępującą liczbą tłumaczonych tekstów. Treści programowe na tej specjalizacji wykraczają poza koncepcję kształcenia, przewidując wykonywanie przez studentów prac biurowych czy organizację dokumentów. Zaliczenie praktyk nadal nie jest powiązane z oceną osiągnięcia przez studentów efektów uczenia. Ocenie podlega dokumentacja od 0 do 60 pkt. oraz wynik rozmowy zaliczeniowej od 0 do 10 punktów, które w niezrozumiały sposób mogą dać razem maksymalnie 100 pkt. Załączona dokumentacja zawiera przygotowany w formie checklisty formularz oceny podmiotu przyjmującego na praktykę, w którym znajduje się m.in. ocena zgodności zakresu działalności placówki i jej zasobów kadrowych z wymaganiami wynikającymi z programu studiów. Nadal jednak nie określono kryteriów, które muszą te placówki spełniać, aby ta zgodność została zapewniona.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Niewłaściwe warunki rekrutacji na studia drugiego stopnia.
   Kandydaci na studia drugiego stopnia mogą posiadać „tytuł zawodowy licencjat/inżynier" zdobyty w ramach dowolnego kierunku studiów pierwszego stopnia. Jedyny rodzaj wymaganych kompetencji wymieniony w przepisach rekrutacyjnych to ogólny poziom znajomości języka, ale i on nie jest w żaden sposób weryfikowany na etapie rekrutacji. Tak sformułowane zasady rekrutacji nie zapewniają kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się wychodząc z fałszywego założenia, że możliwe jest uzupełnienie kompetencji osiąganych podczas sześciosemestralnych studiów pierwszego stopnia obejmujących w zaawansowanym stopniu wiedzę w odniesieniu do wybranych faktów, obiektów i zjawisk oraz dotyczących ich metod i teorii wyjaśniających złożone zależności między nimi, stanowiących podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych, tworzących podstawy teoretyczne kierunku.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia podjęła działania naprawcze polegające na ograniczeniu naboru na studia drugiego stopnia do absolwentów studiów humanistycznych i wprowadzeniu weryfikacji znajomości języka obcego na podstawie dokumentów złożonych przez kandydata. Tak sformułowane zasady rekrutacji nadal nie

zapewniają kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, wychodząc z fałszywego założenia, że możliwe jest uzupełnienie kompetencji osiąganych podczas sześciosemestralnych studiów filologicznych z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa w nieokreślonym czasie poprzedzającym odpowiednie zajęcia na studiach drugiego stopnia przez absolwentów kierunków studiów, do tych dyscyplin nieprzyporządkowanych. Niejasne jest także, jaka dokumentacja będzie stanowić podstawę dla weryfikacji językowych kompetencji kandydatów. Załączona do odpowiedzi uchwała senatu jest niekompletna i nie obejmuje szczegółowych zasad rekrutacji na oceniany kierunek.

2. Niewłaściwie zaprojektowany proces dyplomowania.
   Procedury dyplomowania nie w pełni zapewniają potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się, ponieważ nie w pełni odzwierciedlają przyporządkowanie kierunku do dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo w niemal równej proporcji. W trakcie egzaminu dyplomowego na studiach drugiego stopnia student losuje „pytanie z przedmiotów powiązanych z tematyką pracy dyplomowej" (przy czym powiązanie to ma miejsce nie tyle z tematyką pracy, co wybranego przez studenta w trakcie studiów modułu specjalizacyjnego) oraz pytanie z puli ogólnej, wspólnej dla specjalizacji. Dla filologii w zakresie *języka angielskiego* z puli tej, zawierającej 20 pytań, literaturoznawstwa (historii literatury) dotyczą tylko 4. Procedury dyplomowania nie zapewniają też składu komisji, który odzwierciedlałby przyporządkowanie kierunku do dyscyplin, co prowadzi do sytuacji, w której np. komisja egzaminacyjna złożona z językoznawców losuje, zadaje i ocenia w trakcie obrony pytanie typowo literaturoznawcze. Procedury dyplomowania są nie w pełni specyficzne dla poziomu studiów, ponieważ w puli zagadnień na egzamin dyplomowy dla *filologii angielskiej* na 20 pytań w puli ogólnej aż 15 powtarza się w tej samej lub bardzo podobnej formie na studiach pierwszego i drugiego stopnia, a zatem nie odzwierciedlają one progresu kompetencji między poziomami studiów. Zasady i procedury dyplomowania nie odzwierciedlają praktycznego profilu studiów, ponieważ w nieprawidłowy sposób definiują praktyczny charakter pracy dyplomowej, utożsamiając go z jakimkolwiek zastosowaniem metod językoznawstwa lub literaturoznawstwa na autentycznym materiale.
   W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała zwracanie pilnej uwagi na aplikacyjny charakter prac dyplomowych, za co będą odpowiedzialni zarówno opiekunowie prac, jak i obecnie zespół powołany do ewaluacji procesu dyplomowania, który będzie przekazywał swoje uwagi i ustalenia Kolegium Dziekańskiemu, zatwierdzającemu tematy prac dyplomowych. Postanowiono ponadto, że w egzaminie dyplomowym muszą odtąd brać udział przedstawiciele zarówno językoznawstwa jako dyscypliny, jak i literaturoznawstwa, natomiast pytania, zadawane na egzaminie dyplomowym, muszą odzwierciedlać charakter pracy i procentowy udział danej dyscypliny w opracowaniu problemu postawionego w pracy dyplomowej. Oprócz tego w pytaniach na egzaminie dyplomowym uwzględniony zostanie progres między pierwszym a drugim stopniem studiów, a także zwiększony zostanie udział pytań z zakresu literaturoznawstwa. W załączniku przedstawiono propozycję nowego zakresu pytań na egzamin dyplomowy – w zakresie pytań uwzględniono odpowiednio dyscypliny: językoznawstwo i literaturoznawstwo, przy czym nie ustrzeżono się błędów merytorycznych, np.

przypisując powieść „Homo faber" Hermanowi Hessemu. Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie co najmniej dwóch lat.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Niepełne i nieefektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia implikujące nieskuteczność działań naprawczych w odniesieniu do koncepcji kształcenia, programu studiów i jego realizacji.
   Na kierunku filologia nie w pełni skutecznie są stosowane przyjęte w Uczelni procedury projektowania, zatwierdzania i zmiany programów studiów oraz procedury ich oceny, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.
   Uczelnia podjęła różne działania naprawcze polegające m.in. na powołaniu zespołu naprawczego, opracowaniu wytycznych dla nauczycieli akademickich itp. Nie przyniosły one jednak oczekiwanych skutków, chociaż w zakresie zgodności procesu kształcenia ze standardem przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela. Przyjęte działania naprawcze w odniesieniu do programu studiów przybrały często charakter punktowy, ograniczający się do przykładów wskazanych w raporcie zespołu oceniającego i nie zostały oparte na kompleksowej analizie programu studiów i skutków, które te zmiany powinny wywoływać np. w odniesieniu do doboru metod kształcenia czy metod weryfikacji efektów uczenia się.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się pełne dostosowanie koncepcji kształcenia do wymagań wynikających ze standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.
2. Zaleca się zapewnienie zgodności efektów uczenia się z koncepcją kształcenia i przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych.
3. Zaleca się zapewnienie zgodności efektów uczenia się z charakterystykami Polskiej Ramy Kwalifikacji.
4. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób umożliwiający stworzenie systemu ich skutecznej weryfikacji.
5. Zaleca się zapewnienie zgodności efektów uczenia się dla zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela ze szczegółowymi efektami uczenia się określnymi w tym standardzie.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się na studiach drugiego stopnia zapewnienie treści programowych z zakresu dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek w proporcjach wynikających z tego przyporządkowania.
2. Zaleca się w ramach zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnienie treści programowych zapewniających osiągnięcie efektów uczenia się określonych w tym standardzie.

3. Zaleca się kompleksowe zaprojektowanie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w sposób zapewniający korelację między efektami uczenia się, formami zajęć, treściami programowymi, metodami dydaktycznymi i metodami weryfikacji efektów uczenia się.
4. Zaleca się w opracowanie programów praktyk i warunków ich realizacji w sposób zapewniający ich prawidłowy przebieg.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się wprowadzenie zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia zapewniających kandydatów o kompetencjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się.
2. Zaleca się zapewnienie procesu dyplomowania w sposób odpowiadający koncepcji kształcenia i praktycznemu profilowi studiów.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się pełne i efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunku filologia na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2025/2026.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Tadeusz Stanisławski